

Záznam ze setkání PS pro rozvoj potenciálu ve výchovně vzdělávací oblasti

Datum a čas setkání: 22. 2. 2023, 14:30–18:00 h

Místo setkání: Volnočasové centrum Mnichovo Hradiště, kancelář MAP

Přítomni: Stanislava Matulová, Michala Mydlářová, Terezie Nohýnková, Petr Novák, Dana Nováková, Iva Štrojsová, Jaroslav Zadražil

Hosté: Petr Novák, Karel Hubač, Helena Kaluhová, Irena Kolomazníková, Dáša Zouharová

Program:

0. Přivítání
1. Regionální učebnice
 - a) příklady regionálního vzdělávání
 - b) příklady regionálních učebnic: klady a zápory
 - c) návrhy pro vlastní učebnici
2. Rozloučení, zaslání termínů příštích schůzek

0. Přivítání, administrativa

Iva Štrojsová přivítala přítomné členy i hosty. Tentokrát se jednalo o jednání PS s odborníkem – RNDr. Dášou Zouharovou, která vyučuje na ZŠ Podomí poblíž Macochy a dlouhodobě se zabývá tématem Tvorba regionálních učebnic a Regionální vzdělávání, ve spolupráci s organizací LIPKA též environmentální výchovou a výchovou k podnikavosti. Před léty spoluvytvářela publikaci zabývající se regionálními učebnicemi, jejich tvorbou (na základě zkušeností tvůrců vznikla metodika).

1. Regionální učebnice

a) příklady regionálního vzdělávání

V úvodu se paní Zouharová stylizovala do roli lokátora, toho, kdo vybírá vhodné místo k osídlení. Ukázala tím, jak je vhodné pracovat s historií místa – poblíž jejího působiště je bývalá středověká osada Hamlíkov, dorazili sem patrně lidé z Hammeln.

Východiskem pro regionální vzdělávání a regionální učebnici je premisa:

Hledej, co zajímavého se dělo či děje kolem nás. Krajina kolem nás je sama učebnicí.

Veďte děti na exkurzi, tematickou vycházku, expedici...

Ať děti poznávají okolí.

Ať zná okolí své školy učitel – ví, kde se nacházejí věci související s jeho oborem.

Je důležité myslet na rozdíl:

Publikace o regionu – informace o regionu, fakta spíše pro učitele x regionální učebnice pro žáky

Při představování účastníků zaznělo např. tyto tipy související s regionem:

- Jména vyskytující se v rodinách – zakotvenost rodů v okolních vesnicích či obcích, příjmení v naší obci
- Důležité je pracovat s kouzlem okamžiku, využít genius loci

Přítomní pracovali s tabulkou – zapisovali si, proč je podle nich důležité tvořit regionální učebnici (slopec vím, druhý slopec dozvěděl jsem se si doplňovali během schůzky).

Následovaly ukázky regionálního vzdělávání z praxe lektorky ze ZŠ Podomí:

Školní zahrada – imitace toho, jak byla dříve zahrádka a zahrada na venkově u stavení/statku (hospodaření, hospodářská zvířata, rostliny, byliny, ekosystém louka, les...), stavění kamenné zidky, výsadba stromů a jejich stříhání

Expedice – spojení se simulací jednání obce s investorem, čtení na hradě a přespávání, osídlování krajiny (co lze vyčíst v krajině – původní sídla, cesty...), půda, voda – co zde nalezneme, eroze v krajině, stavitelství kolem nás, zaniklé rybníky, koloběh – vznik a zánik obcí, dobrý x špatný hospodář (eroze půdy, vyschlý potok), čištění studánky, endemité, současné a historické fotografie

Adventní dílny, pečení vánočky, adventní večeře při svíčkách

Chápat svět jako organismus – nejsou to samostatné předměty

Koncepce regionální výuky v ZŠ Podomí

5. třída: Mám rád – Genius loci (terénní výuka, expedice)

6. třída: Přebírám zodpovědnost – Překročení Rubikonu (Cirsium)

Poznávám domov – Tady jsem doma, O vesnici regionu

7. třída: Porovnávám biotopy rodného kraje

8. a 9. třída: Udržitelný rozvoj regionu – cesta k aktivnímu občanství (řeším problém, územní plán, veřejné projednání, strategie rozvoje obce/regionu)

9. třída: Charitativní akce (chudoba = GP; Zak. Ukrajina, UNICEF aj.)

Malá maturita – přesvědč nás, že se prosadíš!

b) příklady regionálních učebnic: klady a zápory

V další části akce si každý z přítomných prohlédl jednu učebnici. Úkolem bylo říci ostatním, co na příručce oceňují a co by mohlo být jinak.

Mezi poznámkami např. zaznělo:

Zvážit tisk materiálu

Uvést informace, které jsou specifické pro region, neopakovat informace z učebnice

Vymezit si region

Rozhodnout si, o čem publikace bude

Jakou bude mít formu

Která témata bude obsahovat

Faktická + dovedností (rozvoj kompetencí, nejen znalostí)

Dostatečný prostor pro práci žáka, jeho nápady

Možnost vkládat si materiály do šanonu/portfolia

Zajímavé učebnice/jejich pojetí:

Krajinou našeho regionu. Moravské Budějovice a okolí

Okříšky a okolí

Krasíkova učebnice o Moravském krasu a Blanensku

Regionální učebnice Říčany

Naše Tvarožná

c) návrhy pro vlastní učebnici

V poslední části setkání přítomní pracovali s úryvky z publikace Regionální učebnice, souvztažnili si téma.

Lektorka shrnula přínos regionální učebnice:

Region školy nabízí:

- a) dostupnost: pěšky, kolo, hromadná doprava
- b) citovost: prožitky, rodina

Přínos pro výuku je:

Pomyslný výhled

Tematický servis

- pro žáka: hřiště, rybník

- pro učitele: VKP, biotopy, historické objekty, geologické kontrasty, genius loci
Historie, tradice, zvyky:
 - Kontinuita
 - Logická souvislost

Možnosti uchopení regionu:

- a) naučná stezka: virtuální, tabule, přenosná
- b) portfolio: žákovské, učitelské
- c) regionální učebnice: brožura, čítanka, modelové příklady, pracovní listy, metodiky, interaktivní část učebnice

V závěru se vyjadřovali k tomu, co je zaujalo, čemu by se skupina mohla věnovat:

žákovské portfolio formou šanonu
genealog – otázky pro prarodiče
muzejní téma svateb
učitelské portfolio
jak téma uchopit na 2. stupni, jak integrovat vzdělávací oblasti
naučná stezka
propojování vyučovacích předmětů
metodika, zapojení dramatické výchovy
regionální literatura

Lektorka poskytla i seznam materiálů:

Materiály zdarma ke stažení:

Lipka –školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno

Metodika tvorby regionální učebnice –

Chaloupky o.p.s. a lesní mateřská škola

ZŠ: Okříšky a okolí

ZŠ: Regionální učebnice Bítešsko

SŠ: Regionální učebnice Moravské Budějovice a okolí

V případě potíží se stažením pište na adresu: dasa.zouharova@lipka.cz

1. st. ZŠ: Perla Slezska –Hradec nad Moravicí a jeho okolí

Říčansko-regionální učebnice

Digitální verze

Regionální učebnice AŤ MĚ TRČKA TRKNE

Digitální verze –ke stažení

<https://www.muzeumhb.cz/regionalni-ucebnice-vlastiveda/>

<https://www.muzeumhb.cz/regionalni-ucebnice-prirodoveda/>

<https://www.muzeumhb.cz/regionalni-ucebnice-dejiny/>

Dá se stáhnout z webu i celá v PDF, a ne takhle jednotlivě.

Učebnice byla financována z projektů

• Podpora vzdělávání – MAP ORP Havlíčkův Brod IICZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009029

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

• Podpora vzdělávání – MAP ORP Světlá nad Sázavou II CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008981

Investiční záměr hýbe obcí (Dáša Zouharová, Lipka)

simulační hra o zapojení veřejnosti do řešení problému,
metodický materiál pro učitele, didaktické náměty

ZŠ a MŠ Podomí – web školy

Fotogalerie 2018-2019

Jedlá zahrada, Polozemnice, Rubikon, Tady jsme doma aneb Soutěž o vesnici regionu, Adventní odpoledne, Rozhledna aneb malá maturita, Pobytový program v Chaloupkách

Hana Kühnlová: Život v našem regionu: pracovní učebnice. 2007

10. Rozloučení, termíny dalšího setkání

Termíny setkání v průběhu projektu MAP III: 16. březen, 11. května 2023, další dle situace.

Záznam vypracovala: Mgr. Iva Štrojsová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

